

Posudek vedoucího bakalářské práce

Lenka Hejlová

Motivovanost vybraných toponym města Prahy v českém znakovém jazyce

(FF UK v Praze, Ústav českého jazyka a teorie komunikace,
obor Čeština v komunikaci neslyšících)

Těžištěm předložené bakalářské práce mělo být „*elicitovat znaky toponym města Prahy v českém znakovém jazyce, získaný materiál vyhodnotit z hlediska motivovanosti znaků*“ a „*vytvořit CD-ROM, na němž budou prezentovány výsledky výzkumu*“ (cit. ze zadání práce). Řešení tohoto úkolu však diplomantka věnovala pouze 20 stran předloženého textu (kap. kap. 7 *Klasifikace a analýza vybraných hodonym*, s jednou podkapitolou 7.1 *Výsledky analýzy dat*), zbytek práce – zhruba dvě třetiny – tvoří „úvodní teoretické kapitoly“. Vlastní text je doplněn *Seznamem obrázků, Seznamem tabulek* a seznamy literatury a použitých zdrojů. Bohužel hned v úvodu musím konstatovat, že práce vykazuje četné formální a věcné nedostatky.

Nejdříve se vyjádřím k „teoretické části“. Diplomantce se nedá upřít snaha zorientovat se v problematice, ne vždy se jí to ale daří. Činilo jí problémy vést práci jedním směrem, soustředit se na jádro věci a oprostit se od zbytečných odboček. To může mít několik příčin, zmíním se jen o dvou: (1) Téma předložené práce je u nás dosud málo popsáno, a tak diplomantka v hojně míře čerpala z odborné literatury o toponomastice a toponymech v mluvených jazycích (zejména v češtině) a z anglicky psané literatury o této problematice v jiných znakových jazycích. Logicky a přehledně uspořádat, usouvztažnit a propojit všechny takto získané informace jednak mezi sebou a jednak s „praktickou částí“ práce jistě není jednoduché. (2) Práce třikrát změnila vedoucího, naposledy na konci května letošního roku. Proto diplomantka v míře větší, než je u bakalářských prací běžné, pracovala samostatně.

Jako velmi problematické hodnotím odkazování na použité zdroje. Mnoho titulů uvedených v textu chybí v *Seznamu literatury* a v *Seznamu elektronických zdrojů*, u jiných se liší bibliografické údaje v textu a v závěrečných seznamech. Nezřídka autorka zdroje vůbec neuvádí.

V celé práci se vyskytují typografické a jazykové chyby, zejména stylistické. Čtenář občas pochybuje, zda se jedná o rozpracovaný, nedokončený text, či finální verzi.

Nyní se vyjádřím k „praktické části“. Diplomantka analyzovala znaky pro 53 stanic (v práci mylně uvádí, že stanic je 54, protože stanici Vltavská počítala dvakrát – viz tab. 3 na s. 52), ale elicitací získala 125 znaků (pro většinu stanic získala více než jeden znak). Tyto znaky dělí do pěti skupin a podskupin. V textové části práce však detailně prezentuje pouze pět znaků typu C1. „*Artikulaci znaků zahrnutých do sémantických okruhů A, B1 a B2 a C2 lze spatřit na přiloženém DVD nosiči, který je pro nesení informací tohoto typu zdaleka nejefektivnějším médiem. Operování s typem znaků A, B1, B2 a C2 v písemné podobě bakalářské práce se autorce jeví jako poněkud zbytečné*“ (s. 51). Proto bych chtěla

diplomantku požádat, zda by při obhajobě mohla vysvětlit, proč znaky typu C1 považuje za vhodné prezentovat v písemné podobě a ostatní znaky nikoli. V práci, kterou jsem měla k dispozici, žádné DVD přílohu nebylo, žádná příloha není ani v studentském informačním systému UK. Proto se k této zásadní části práce nemohu vyjádřit a tento bod zadání musím považovat za nesplněný.

Výhrady mám také ke statistickému zpracování výsledků práce. Kladně je třeba hodnotit diplomantčinu snahu pracovat s přesnými čísly, ale některé z předložených výpočtů a tabulek považuji za samoučelné a vzhledem k cíli práce nepodstatné.

Bylo by jistě možno dotazovat se na mnoho jednotlivostí. Já si dovoluji položit diplomantce ještě dvě otázky.

1. Znak VYŠEHRAD zobrazený na s. 68 zařazuje diplomantka mezi znaky skupiny C1, tedy *„deskriptivní znaky motivované vnější souvislostí – pohybovou nebo tvarovou charakteristikou označovaného“* (s. 50). Z vyobrazení Vyšehradu na fotografii na s. 61 mi není tato vnější souvislost zřejmá. Mohla by mi ji diplomantka osvětlit?
2. Mohla by diplomantka vysvětlit následující odstavec? *„Jako typický příklad vizuálně motivovaného (deskriptivního) znaku je často uváděn znak STROM (...), o němž Klima, Bellugi (1979) píše, že je ryze ikonickým znakem; znaku STROM lze totiž rozumět jak v americkém znakovém jazyce, tak i v dánském a čínském znakovém jazyce, byť je v těchto jazycích artikulován (produkován) odlišně“* (s. 29).

Závěr: Bakalářská práce Lenky Hejlové splňuje požadavky kladené na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě.

5. září 2011

Andrea Hudáková

Návrh hodnocení: DOBŘE